

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre 10 frt — kr.
Félévre 5 „ — „
Negyedévre 2 „ 50 „
Egy órára 1 „ — „
Egyes szám ára 4 kr.

Felolós szerkesztő: **Dr. Nagy Zsigmond.**
Kiadók: **Hoffmann és Társa.**

Hirdetési díj:

Négy hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű s többzör hirdetések alk. szerint jutányos áron nyelvekkel. Bélyeg-díj minden külön beiktatásért 30 kr.

Gazdasági harez.

Debreczen, nov. 19.

(R. A.) Már az egész vonalon megindult a küzdelem, hogy az új gazdasági kiegyezést olyan formában kösse meg a kormány Ausztriával, mint azt méltán el is várhatja a negyedszázadon keresztül sanyargatott nemzet.

Tudjuk jól mindannyian, de legjobban tudja maga a kormány, hogy a status quo tovább már meg nem állhat, s akár akarja, akár nem, helyet kell adnia a függetlenségi eszmék ama részének is, mely a jelenlegi gazdasági viszonyunknak megváltoztatását, javítását czélozza.

Nem lehet kitérni már a nemzet jogos követelése elől, annyival is inkább nem, mert az új gazdasági kiegyezésre magának a kormánynak is szüksége van, ha évek óta tartó haldoklását meg akarja prolongálni, bár nem is eszlendőkkel, hanem csak néhány hónapocskával is.

Az igazi szabadelvűség utat tört magának egész a koronáig, s most már feltartóztatlanul megy tovább.

Az egyházpolitikai törvények nagy részt már életbe léptek; az egész nemzet érzi a jótéteményt, s most már mindenki meg van arról győződve, hogy a függetlenségi törekvések nem ideák többé, melyekről csak ábrándozni lehet, hanem meg van a létjogosultságuk úgy a jelenben, mint a jövőben.

A függetlenségi párt vette fel legelőször programjába az egyházpolitikai kérdéseket, s negyedszázadon keresztül küzdött érte becsületesen, férfiasan.

Ma már életbe léptek az új törvények örök bizonyosságul annak, hogy a függetlenségi párt van hivatva a jó megteremtésére, nem pedig a klikk szellemben vezetett kormánypárt, melyet csak rut önzés, a hatalomhoz való görcsös ragaszkodás ösztönöz.

A függetlenségi párt programjának egy részére most újra égető szüksége van a kormánynak, s ha az előjelek nem csálnak, úgy bátran állíthatjuk, hogy a kormány ismét magáévá fogja tenni ama részét a programnak, melyet sem ő, sem az ország nem nélkülözhet már tovább.

De nemcsak az új gazdasági kiegyezést kell, hogy magáévá tegye, hanem egy sereg törvényjavaslatot is, melyet eddig hiába sürgetett a nemzet.

Gazdasági politikánk tagadhatatlanul rossz, talán legrosszabb az egész világon, mert nemcsak hogy Ausztriának szolgált ki bennünket, hanem a külföldnek is. Eddig az volt a jelszó, hogy min-

dent Ausztriáért még a magunk kárára is, s most — bár nincsen okunk bizni a kormányban — be kell látnunk, hogy olyan körök is, melyek eddig Ausztria zsoldosainak szegődtek, s hallani sem akartak vagyis inkább nem bátorkodtak kifejezést adni a jogos követeléseknek még panasz alakjában sem, most fel merték emelni szavukat, s ha nem is egész nyíltan, de legalább burkoltan ez új gazdasági kiegyezés mellett nyilatkoztak.

Ez jó jel pedig, mert ezzel el van ismerve a független gazdasági politikának létjoga.

Ha nyíltan erre nem is tettek határozott nyilatkozatot, ez csak azt bizonyítja, hogy a kormány befolyása alatt álló körök még nem merik megkockázni a nyílt fellépést. De ezen nem csodálkozunk, hiszen jól tudjuk, hogy a nyíltság sohasem volt tulajdonságuk ezeknek a kormány által szuggerrált köröknek, melyeknek azon hivatás jutott volna, hogy a kormányok gazdasági politikájának ne fizetett zsoldosai, hanem független ellenőrzői legyenek.

A negyedszázados bűnök nyomjait talán a lelkiismeretüket?

Dehogy! — a helyzet kényszerűsége hozta magával e nem várt segítséget, mert hiszen könnyen is érthető azoknak a bizonyos köröknek a függetlenségi párt által indított mozgalomhoz való titkos, vagy nyílt csatlakozása.

Hogyan is fedezhetné különben az ország az évről-évre szaporodó közös kiadások többletét, midőn a gazdasági tönk szélére jutott?

Az adózó polgárok érdekeit nem veszik figyelembe, hiszen csak adóalanynak tekintik, kinek egyéb kötelessége nincs, minthogy pontosan fizesse a rá rótt összeget.

Nem is azért iparkodnak segíteni a gazdasági bajokon, mintha olyan nagyon szívéükön viselnék a köznép jólétét, hanem a végleges gazdasági tönktől akarják megmenteni az országot, mert különben hogy fizetné meg e kiszípolozott Magyarország a közügyes kiadások vérdíját, ha gazdaságilag teljesen tönkre jutna?

Szükség van olyan törvényekre is, melyek megvédelmzik a nagy tőke ellenében a kisgazdákat, kisiparosokat egyaránt, kik a nemzet zömét képezik, s nagyon megérdemlik, hogy érdekükben is tegyenek már elvégre valamit.

Elkerülhetetlen ugyszintén tőzsde a reformálása is.

Gondoskodni kell a kormánynak ar-

ról, hogy a tőzsdei ügyletek kötése és lebonyolítása szigorú törvények keretében érvényesülhessen csak.

Szigorúan vigyázni kell a bűnös manipulációkra, melyek kivétel nélkül csakis a kisgazdákat károsítják.

A buzaárak erőszakos deprimálásával a külföldről suttymban beszállított és a hivatalos kimutatások meghamisításával néhány száz spekuláns milliókat nyer, s ugyszólván kilopják a szegény kisgazdák zsebéből a véres verejtékkel szerzett pénzt. Mit tett arra nézve a kormány, hogy megakadályozza a nagy tőke valóságos utonállását?

Hát a bank szédelőgök, kik csakis a kisgazdák rovására élőködnek, meddig fogják még csalni az országot, tönkre juttatva a kevés tőkevel rendelkező gazdálkodókat?

Ezek mind égető sebek, melyeknek meggyógyítását csakis az új kiegyezés, s az annak keretén belül alkotandó új törvények vannak hivatva eszközölni.

Nagy feladata, szép hivatása, de multjához méltó kötelessége is van a függetlenségi pártnak most, s tudjuk, hogy nem fog azok elől kitérni, úgy mint a multban sem tette soha.

E héten talán befejezheti a képviselőház az általános költségvetési vitát, melynek részletes tárgyalásán alkalma lesz a nemzet jogos követeléseit érvényre emelni a függetlenségi pártnak, s egyúttal behizonyíthatja, hogy a nemzet igazáért küzdött mindig.

Ennek dokumentálása nagy horderejű lesz a jövő évi választásokra nézve, melyeket a három hónapos indemnity kicsikarása után szeretnének meg-ejteni, mert nem csak a korrupció ingoványába sülyedt kormánypárttal, hanem magával a klerikális ellenzékkel is meg kell küzdenie, még pedig diadalmasan!

Az új kiegyezés, ha a függetlenségi pártnak, mint a nemzet többségének, s a magyarság igazi közvéleményének követelése szerint sikerül, egy szebb jövő korszakát fogja hirdetni, egy boldogabb korét, mely a második ezer esztendőbe a küzdelmekben megedzett, s a diadalban hatalmas, gazdaságilag úgy, mint politikailag független Magyarországot viszi.

Az alkalom most megvan. Ausztria belső zavarokkal küzd, a tarka-barka népekből összetákolt birodalom oly annyira gyenge, hogy belső bajain sem képes segíteni, tehát hogyan tudna akkor ellenállani nekünk, az egészséges Magyarországnak?

Most kivívhatjuk könnyen azt, mit ha elmulasztanánk megtenni, egy százzal vetnénk vissza hazánkat a függet-

lenség felé való haladás útján. Ezt pedig nem akarhatja egyetlen hazafiasan gondolkozó magyar ember se, ki szívén viseli hazája sorsát.

Ha a kormány mégis opponálna a nemzettel szemben, úgy közel van az új választások ideje, s a magyar nemzet áll, hogy miként döntse el sorsát.

Megmutathatja az urnánál, hogy van még akaratereje érvényt szerezni szavának, van becsületérzése, s nem hagyja jogait eltiportatni még ha az eltipró mögött szuronyerdő állna is.

Fel fog támadni a nemzet közvéleménye, ha követelése nem lesznek teljesítve, hatalmasabban, mint valaha.

A gazdasági forradalom pedig nagyon veszedelmes lenne — Ausztriára nézve!

A mai ülés napirendje. — A mai ülésen Tompa Antal lesz az első szónok, utána Péchy Tamás, Hock János s esetleg Ugron Zoltán beszél, ha ugyan kifutja az időből, mert Hock nagy beszédre készül. A következő napokra szólásra jegyeztették föl magukat: Hortvá-József, Szederkényi Nándor, Pongrácz Károly gróf, Polónyi Géza, Beöthy Ákos, Bartók Lajos, Bornemissza Lajos és mások. Különben, hogy az ellenzéki szónokok ne ismételjék egymást, elő fognak kerülni a vita során eddig nem érintett friss témák is.

Függetlenségi pártok egyesülése. Holnap délután 6 órakor a függetlenségi és 48-as pártnak mindkét árnnyalata értekezletet tart, — az Ugron-árnnyalat üllő-úti, a Jusztin-árnnyalat pedig József-utca 10. szám alatti körhelyiségében. A mindkét árnnyalathoz tartozó, függetlenségi képviselők már csaknem mindnyájan a fővárosban vannak, hogy a külön-külön tartandó értekezleten, a melyen az egyesülést fogják tárgyalni, teljes számmal jelen legyenek. Ha az egyesülés létrejő elvi alapon, úgy a két árnnyalat még aznap este közös értekezletet tart.

A „DEBRECZEN” TARCZÁJA.

Miléva.

Irta: MÓRA ISTVÁN.

Románéznak nevezem, pedig a Bacskuliu Vászó drámájának is nevezhettem volna. De hát a szép, fiatal pópa története mégis csak olyan lírikus história, hogy jobb lesz így.

Drámának befejezetlen is volna, ámbar az élet többnyire befejezetlen történeteket komponál s a költői igazságszolgáltatással keveset törődik.

Sokat találkozom a pópával. Estenden le-leereszkedik a csónakjával a hidunkig, én meg szeretek az ő faluja környékén csavarni a Tiszán, így aztán napjában köszöntjük egymást, mikor találkozunk.

Nagyon szép ember. Az egyetlen széke rác pap különben, a kit ismerék. Hasonlít valamit Nikischhez, de önkénytelen, rendezetlen a szépsége. És egész fiatal még. Egészséges, piros arcát valami erősen visszatükröződő, tisztult lemondás teszi feltűnővé. Lehet különben, hogy rám azért tett első megismerésre is erős benyomást ez az ember, mert ismertem hallomásból azelőtt is a szomorúsága történetét, mert különben kevés gondom a más ember ábrázatjára. A legtöbb jól kombinált szinpadai készsége alig egyeb.

A Bacskuliu Vászó története ott kezdő-

A szentesítés alá terjesztendő törvényjavaslatok szövegét átvizsgáló bizottsága az országgyűlés két házának Szláv József főrendiházi elnök elnöklése alatt tegnap ülést tartott, melyen a főrendiház részéről Gyulai Pál jegyző, a képviselőház részéről Esterházy Kálmán gr. és Josipovich Géza jegyzők voltak jelen, a melyen megvizsgálván a budapesti büntető törvényszék felállításáról s a versecz-gattajai h.érdekű vasútról szóló törvényjavaslatok végleges szövegezését, azt a két ház megállapodásával teljesen megegyezőnek s ennél fogva az említett törvényjavaslatokat szentesítés alá terjeszthetőnek találta.

Az év pénzügyi eredményei. A jövő évi költségvetés tárgyalása előtt az egész képviselőház fokozott kíváncsisággal várta a lefolyt 1895-ik esztendő harmadik évn egyedére vonatkozó pénzügyi jelentések közvételét, a mi máskor november hó negyedik és tizenhatodika közt meg szokott történni, ma 19-ike van s a pénzügyi jelentést meg mindig nem tette le a Ház asztalára a pénzügyminiszter. — Értesülésünk szerint az elért pénzügyi eredmények kedvezőbbek ugyan az előirányzatnál, de a tavalyi elért eredménynek úgy a harmadik negyed, mint az egész esztendő eredménye messze mögötte maradnak.

KÜLFÖLD.

Vámszerződés Bulgáriával. A bulgáriai kormány jegyzékben értesítette a közös külügyminiszteriumot, hogy kiküldötteit már ellátta a szükséges instrukciókkal s ennek következtében a négy hét előtt megszakított vám- és kereskedelmi szerződéses tárgyalásokat újra folytatni óhajta. A külügyminiszter már a legközelebbi napokban kintüzi azt a napot, melyen a tárgyalásokat újra megindítják. Beavatott körökben úgy tartják, hogy a tárgyalások ezuttal sem igen fognak eredményre vezetni, mert a bulgáriai kormány igen magas követeléseivel szemben sem a magyar, sem az osztrák kormányban nincs hajlandóság nagyobb engedményekre. Azok a kereskedelmi és gazdasági körök, melyeknek véleményét a magyar kereskedelmi miniszter e

dik, mikor még gimnázista diák volt Ujvidéken.

Pársze, sokunk története kezdődik abból az időből, de kevés folytatódik abból a kezdetből.

Korán neki serdült, hirtelen barna, keleti szabasu szép lánya volt a gazdájának. Négy esztendő előtt, mikor ő ide került, lapdázó, babázó gyerek még, ma hajadon szűz.

Ugy hitták: Miléva. Egyik se tudott volna számot adni róla, mikor kezdte szeretni a másikat. Velük nőtfajlag korán érő verükbe evődött a szerelmük. Beszélni nem sok szükség volt arról Tudták.

II.

Bacskuliuék hármán voltak testvérek, tehetséges ház gyermekei. Apjukra csak a legnagyobb emlékezett tisztán. Arra leginkább, mikor a kálai vásárról jövet elragadták a lovak s halva hozták haza. Uri családnak iskolagyűlöllő fiából lett uri paraszt, de a gyerekeit urnak szánta. Ezidén már az idősebb fia jogász Vászó, most maturoált, Angelina a ház minde-nese, lelke. Anyjuk olyan senki gátja; passzív, esendes lélek, özvegyi gyásza és anyai örömköbe temetkezve.

Vászó az anyja vére volt. Szelid, hóbortlótól ment természet; ábrándozó, de konok akaratú.

Anyja papnak szánta, — az ő apja is az volt.

kérdésben kikérte, óva intették minden engedménytől, mert ez engedmények amugyis hanyatló kivitelünk teljes tönkrejtését eredményeznek.

Takáts Zoltán bünpöre.

Budapest nov 19

Az első tanu Szakáts Ferencz kuriai bíró volt, a ki alatt, mikor még a Fortunában a büntető törvényszék vezetője volt, Takáts napidijaskodott, később pedig joggyakornok volt. Követett el apróbb szabálytalanságokat, majd gyanuba vették, hogy hivatalos titkokat út dobra, mit Takáts észrevett s leköszönt állásáról.

A második tanu Kováts Sándor hírlapíró a ki lapjában Berecz Ede leveleit közölte, mikor ez megszökött a katonaságtól, mind a két levél bugainak szólt. Szombathalvy Albert detektiv-felügyelőnek felolvassák azt a jelentést, melyet Takáts utáni nyomozásairól tett még pedig az 1892. és 1893. évekből, a mikor felváltva Lippán, Zilahon és Budapesten tartózkodott. A jelentés szerint a sikkasztást követő időben Takáts életében feltűnő változás állott be. Felesége, noha előbb igen szegényesen élték, napjában háromszor is átöltözködött, kirándulnak hetenként kétszer is a Vaddó-fürdőbe, nagy uzsonnákat csaptak és Takáts a legfinomabb havannaszivarokat szivta. A nagy trafikban ezrest váltott. — Ez adatokat Szombathalvy a zilahi törvényszék elnökétől, az odaváló vendéglőstől s másoktól kapta.

Mandovszky Ricárd hírlapíró, a Magyarország munkatársa Lippáról és Aradról ismeri Takátsot, aki ott a legelőkelőbb körökben fordult meg. Gyakran mesélt neki is Monte-Carlóról, majd nyereségeiről, majd veszteségeiről beszélve, de az időt nem tudja pontosan megjelölni. Vádolt kérdésére azután elmondja Mandovszky, hogy találkozott Takátsal a főkapitányság folyosóján, s megkérdezte tőle: Mi újság Zoltán? A megszólított azt felelte: Mindjárt kijövök, mit tanu úgy értett, hogy nemsokára szabadulni fog.

Dienes Márton hírlapíró azt vallja, hogy lapjában Takátsnak beismerő vallomása, mit a rendőrség előtt tett, részletesen le volt írva s ehhez az adatokat nem a sajtóirodától és Berez kapitánytól kapták.

Vászó is hajlott a nyugodt, tisztakezü tűzhelyen melegedő papá életre; el lett határozva a sors.

Mielőtt beköltözött volna, visszament az ujvidéki házhöz. Bucsu zini, azt mondta.

Igen, bucsuzott, hosszu időre. Ugy az anyja előtt kézen fogta Milévat, odavezette a vén, esetlen szent György kép elé.

— Miléva, pap leszek. Tudod a törvényt. A pap ugy szeret, mint egy szent. Egyet, egyszer, mindörökké. Megvársz-e?

A leány nem szégyenkezett.

— Az isten ugy segítsen.

És megcsókolta a szent Györgyöt.

III.

A mi kispapjaink urak. Szünidőn szabadok. A kisvárosi társaság szinte elkapja őket. Amugy is szemrevaló gyerekek, mulatók is. Olyik azután is az marad.

Az ő hitü papnevelés egészen más. Szigoru, lemondásra tanító, nyomorgató rabélet az. Alárendelt, szerzetesies az a lac-onyság. De nagyon alkalmas arra, hogy minden szórákos hiányában a léleknek komolyságot és belsejét adjon. Csaknem komorak ezek a fiatal emberek, befelé nézők. Helyes-e a rendszer? — ez el dolga.

Bacskuliu Vászó benső alakján keveset változtatott az új élet. Nem voltak magasra törő álmái, nem passzív, a mikről le kellett volna mondania. Fűdönjáró kontemplatív voltak. A remeteség megtérlette őtet.

Vargha elnök tudja, hogy Takács Zoltán vádlottnak elvált felesége sürgönyileg azt jelenti ki, hogy nem akar tanuskodni férje ügyében. Clair Vilmos hírlapíró Takácsot jogászokból ismeri és nem folytatott pazar életmódot. Nyíri Ferencz kir. táblabíró a zilahai trvényszéknél, a kinek keze alatt vádlott aljegyzősködött, ideges embernek mondja Takácsot, a ki nem szerette hivatását.

Nem is igen erőltette meg magát a dologban s sokszor kimaradt, a miért fegyelmi vizsgálat alá is helyezték.

Felolvasták Klementisz Ferencz vallomását, a ki együtt volt a fogházban Berecz Edevel, a kinek nevére rendszeren érkezett pénzküldemény. Berecz dicsekedett előtte, hogy van annyi pénzüke eldugva, a miből kiszabadulásuk után urasan élhetnek. Besenyei Szabó Mihály né évek hosszú sora óta Takácséknál lakott, azt valja, hogy valamikor augusztusban, ugy beszélt neki Takács Károlyné, hogy egy katonára járt náluk, a ki azt mondta, 5000 forintot ígért a rendőrség neki, hogy zavarja be Takácsot a sikkasztási dologba.

Vargha elnök: És maga elhitte azt?

— Hát kérem, a mai törvények mellett minden lehetséges. (Derűltség.)

— Ez a maga asszonyi felfogása.

— Könyörgöm szót a tanu kérdés nélkül meg azt is tudom, hogy Takács május elsőjén reggel utazott el a feleségével.

— Meg mer erre esküdni?

— Akár tiszter is. (Derűltség.)

— Jöjjön ide Takács! Ön eddig nem mondta, hogy a felesége is vele utazott.

Takács: Mert nem kérdezték.

— Hát kérdezzük most!

— (Vallóanagatva): Akkor velem volt nőm is.

Agorasztó ügyész bemutat egy Kolozsvárról újabban kapott sürgönyt, a mely szerint 1893. május 1-én Takács és felesége megszálltak ugyan a Kolozsvári Hotel Centralban, de nem lehetett megállapítani, hogy mikor távoztak onnan. Még aznap-e, vagy később valamikor.

Mandák Pál egyetemi kvesztor lényegesen vallomása után Grauer Vilmos dr. fővárosi ügyvéd hallgatják ki, aki Takácsot jogászokból ismeri s tudja róla, hogy akkor bőven volt pénze, sokat költött; a pénzt jegyzeteivel szerezte.

Visontai dr. Ismerté doktor ur abban az időben Bereczet is az egyetemről?

Egy békességes, példamutató papház, egy csöpp falusi templom, a hol ő az egyenlőség és szeretet magvetője lesz. — Nem született Lukácsinak.

És Miléva. Nem félt, hogy a lány elfelejt; érezte, hogy az ő viszonyuk praedestináció.

A hat évig tartó kiszabott életmód (a pr. fán ifjuság erőpazarló ideje) nagy, erős embert nevelt a fiúból. A doktor juris bátyja csak a valláig ért, mikor hazakerült.

Még az nyáron helyet kapott a szomszédban. Csak ez a nagy árok, a Tisza van köztünk.

És anyjuk lelkében a gyönyörűség legyűrte a huszesztendő gyászt.

Csak most, hogy a fészék rakva volt, ment el a parjéért.

Haloványan, roskadva jött haza harmadnap, mint valami agyonfáradt kalugyer. Az anyja két kezébe temette az arcát és sirt.

— Beteg. . .

A doktor fölélékezett.

— Ej ha. Majd meggyógyul, csak hogy más baj nincs.

— No bizony bátya, hisz én is voltam beteg.

— Szeret? Ezt az anyja kérdezte.

Vászó lehajtott fejével bólingatott: igen, igen.

— De nem gyógyul meg. Vége. Sorvad.

Nincsen neki vére, nincs, nincs.

A doktort nem hagyta el nyugalma.

— Őcsém, fiam, pap vagy, ember vagy,

Grauer dr. Igen, de közelebbit nem tudok róla.

Következik Szikszay Ferencz veudéglős, a ki üzletéből ismeri Takácsot, csak annyit mondhat, hogy a vendéglőjében szerényen szokott volt étkezni. Klivényi Ferencz főpinczér volt kilencz év előtt a Szikszaynál s hasonló képp vall, mint Weisziedler Géza, a mostani főpinczér. Arannyal egyiknek sem fizetett soha. Breitner Alajos borbély fiakkerezésről beszélt, Szabó Zsigmond pedig emlékszik, hogy Takács doktori disszertációkat csinált másoknak jó pénzért, Bubiés Zsigmond postatiszt azt bizonyítja, hogy Takács jó anyagi körülmények közt élt. Krissa Lukács fővárosi tisztviselőnek ugy 1893 nyara táján több száz aranyat mutatott, mondvá, hogy Monaccoból hozta.

Mikor Tóth rendőr kihallgatására kerül a sor. Bejön egy ily nevű rendőr s az elnök így szól:

— 18 Tóth nevű rendőr van, ez lesz-e hát az igazi?

Takács (hallgat).

— Elhozzatom mind a tizennyolczat, aztán válogasson magának belőlük. (Derűltség.)

— Elállok tőle.

A védelem által kihallgatni kért tanuk közt leghátul jött Dolinay Gyula, a ki nem emlékszik rá, hogy az Erzsébetéren, a hol gyakran megszokott fordulni, látta volna együtt Takácsot Berecz Antallal, mikor azok a pénz átadására nézve főpróbát tartottak.

Liptai Kornél hírlapíró, jogász kora óta ismeri Takácsot, a ki nagyon szerette magát hírlapírónak kiadni, hogy neve az újságokba kerüljön. Előtte is sokat emegette Monte-Carlot s egész határozottsággal állíthatja, hogy Takács azzal hozakodott elő, hogy ott sok pénzt veszített.

Az ügyészség legkeményebb tromfja azonban kétségtelenül Füzesséry Géza fővárosi gyakorló ügyvéd vallomása volt, a kinek irodájában Takács Zoltán mint segéd volt alkalmazva. Az ősz kriminálista csak kelletlenül ad feleletet az elnök kérdéseire hajdani segédjéről, a ki szerinte rendetlen volt s a kiről jót nem mondhat. Mikor távozott tőlem, nem tettem elleve feljelentést, azért hát most sem fogok részletekbe bocsátkozni. Vargha elnök azonban szigoruan rászól Füzesséryre, hogy tartozik megmondani a mit tud, mire így szól Füzesséry:

— Pénzavarban volt mindig s ennek következtében a kezén megfordult pénzzel soha sem számolt el. Később megtudtam azt is,

isten embere, szabad-e kétségbeesned? Erős légy és ura eszednek. Meggyógyulhat-e vagy nem? Igen: vársz, elveszed. Nem? Akkor is vársz, meggyógyulsz, van időd. Te fogsz reményt, hitet prédikálni, a ki kétségbeesel? Csendő lett. Azután a pápa fölegre-nesedett.

— Jól van, hisz igavad van. De nekem is az lesz. Ember leszek, igen erős leszek.

Anyja megijedt a hirtelen határozottságon.

— Mit akarsz édes fiam?

— Elveszem. Ugy betegem, a hajával. Megosztom vele. Bevágom az utját, hogy az emléket is megcsalhassan valaha.

A doktor nem talált szót az exaltált ember szavaira, a passiv teremtés, az édes anyja: igaz.

— Édes bórányom, akarhatja-e a te urteremtőd, hogy magad szódd a gyászruhádat? Ne, gyermekem ne. Várj. Nehéz a gyász na gyon: en ősmérem.

A fiu szembeszállt.

— És elviselted. Sohse panaszkodtál. Ne fogj meg. Lemondani tudok, de, csalni nem. Erős leszek, mint te, anyám.

— Fiam, te árva leszel. Nekem gyermekeim vannak. . .

Fényes villám hasította át a pap lelket.

Gyermekeim. . .

Hiába! Miléva megölette őt. Eljöttel?

Szeretsz? — azt kérdezte. — Elveszel? Így?

És ő megcsókolta feltétlenül.

hogy irodámban indexeket hamisított.

Takács Zoltán szót kér s hivatkozik arra, hogy Füzesséry neki családi viszállyaiból kifolyólag ellensége, a ki őt, míg Parisban járt, kitörülte a kamara lajstromából.

Ezzel a tanukihallgatás véget ért. S következett a szakértői vélemény felolvasása.

Derűltséget kellett az orvosi szakvélemény az a passzusa, mely Takács Zoltán hangját c-öngőnek mondja. Ugy az írásbeli vélemény, valamint Laufenauer és Moravcsik tanárok szóbeli előadása odakonkludál, hogy Takács Zoltán kisebbfoku neuraszteniát kivéve, semmi eyébb abnormitásban nem szenved.

Az elnök ennek felolvasása után erősen küzd a vádlott azon óhajta ellen, hogy zárt ülés tartassék. De Takács ragaszkodik hozzá. Megtartották.

Uj puska.

Adó felemelésre van uj újból kilátásunk, mert uj puskát találtak fel, s ennek a találmánynak mi isszuk meg a levét.

Annai azonban bizonyos, hogy legújabb kor valamennyi új löfegyvere közt, egy sem olyan rettenet, mint a Cei kapitány puskája, melylyel Firenzében tettek nem régen kísérletet.

Ez a puska önműködő gépszerkezettel van ellátva, amely csudás gyorsasággal sűti el a puska tölténytárából a csöbe kerülő patronokat.

A kísérletek azt bizonyították, hogy Cei két másodperc alatt husz lövést tesz ezzel a csudálatos puskával.

Akik a próbánál jelen voltak, alig akarták hinni, hogy husz lövés dördült el, mert ők egyetlen ropogást hallottak, amely két másodpercig tartott.

De ott volt a bizonyíték két helyen is: először a földön, ahol husz kilőt töltényhüvely hevert, azután pedig a céltáblában, amelyen szintén nyoma volt a husz golyónak.

Egyelőre még sem vadász, sem katonai célokra nem lehet használni ezt a puskát, mert a gépezete rendkívül komplikált, de Cei kapitány állítólag már tudja a módját, hogy miképpen egyszerűsíteti új fegyverét.

Annai bizonyos, hogyha ez a rettenetes puska hadicélokra beválik, megint el lehet dobni az eddig ismeret és használat találmányokat, mert azzal a golyózáporral szemben, amit egy ilyféle puskával felszerelt csapat zúdithat az ellenségre, tehetetlenné válik a Mannlicher-puska.

Kijövet onnan a doktorral találkozót hallotta a mormogását:

— Szegény ember. . .

Mégis elveszi. . . Az egyet, az egyetlen, a hogy a törvény szabja.

V.

Szegény Miléva. Olyan volt, mint az árnyék, csak a képei hegyén, szemében égett a tuberkulózis láza. De fölkeelt: a remény, a boldogság egy kis lelket öntött belé. Tudta mindenki, hogy veszendő, csak ő nem.

Hisz semmije se faj. Kicsit gyenge, de javul már.

Hogy kiszinezte a jövőt. Olyik ábrándnál tűzbe borult az arca. — Hisz olyan közel van már.

Közbe halk, rekedte köhögés fogja el. Bacsuliúék lehetőleg halasztani akarták az esküvőt.

Vartak becsületes önzésből.

Vászó pedig sietette a dolgot. Nehogy elkéssék a törvény szigora, mely a papnak tiltja a másodsor való nászt, egész súlyával nehezedett a család lelkére. Vászó rá se gondolt. Szűz lelke beestelenségnek tartotta, hogy a törvénye gondoljon. Hat amugy, a nélkül kellene neki valaha más?

Nagyon hangos dolog a rácz lakodalom, ha pap is a vőlegény. De az övök nem volt az. Nehézkés hallgatagság vett erőt a násznépben. Csak a menyasszonynak (olyan volt szegény, mint a nádszál) volt jó kedve. Szinte gyerekes volt. Azt kérdezte a nyoszolyóktól:

Irodalom és művészet.

Kisfaludy Károly ereklyéi. November hó 21-én lesz évfordulója Kisfaludy Károly halála napjának. Ezt a dátumot úgy ünnepli meg a Váradi Antal jeles szerkesztésében megjelenő *Ország-Világ*, hogy bemutat több igen érdekes, eddig még közre nem adott Kisfaludy relikviát: Kisfaludy Károlynak sajátkezűleg festett arcképet, atyjához intézett leveleit, családi czimerét stb. Az ereklyék, melyeknek közlése méltó feltűnést keltett mindenütt, Darnay Kálmán sümegi földbirtokos muzeumából valók, a ki szép cikket is írt a relikviákhoz. Ugyanebben a számban még egy feltűnést keltő, szenzációs közleményt találunk: ismerteti az Ország-Világ Moor Manóinak, a jövő szerdai filharmonikus hangverseny világhírű dirigensének nagy Kossuth szimfóniáját (főbb mostivumainak tagolásával), a mely klasszikuszenedaráb világszerte feltűnést keltett a londoni Henschel hangversenyeken óriási tetszést aratott. — Ezek a páratlanul érdekes közleményeken kívül is ad az Ország-Világ most megjelent számában egy pompás képet, kitűnő olvasnivalót, mint egy ilyenfajta lapunk sem. Közreadja Telszky István, Makai Emil, Szalay Péter, Moor Manó stb. arcképeit, folytatja a kiállítási épületek sorozatát, van pompás divat rovata stb. Szöveg részében Makai Emil, Falk Zsigmond, Tóvölgyi Titusz és Elemér Adorján, Sándor, Váradi Antal stb. neveivel találkozunk. Az Ország-Világ ime ebből is kitészik, legjobb szépirodalmi képes lapunk. Előfizetése negyedévre 2 frt, mutatványszámot ingyen küld a kiadóhivatal, (Budapest V. Hold-u. 7.)

Mutató tábla.

Szerkesztőségi hivatalos órák: d. e. 9—12-ig d. u. 2—5-ig.
Kiadóhivatali hivatalos órák: d. e. 6—12-ig, d. u. 1—8 óráig.
Függetlenségi könyvtár, nyitva kedd, csütörtökön és szombaton este 6—7-ig.
Nyilvános olvasóterem: Hétfőn, szerdán és szombaton d. u. 3—6 óráig.
A kir. tábl. hivatalos órák: a segéd- és kezelő hivatalokban d. e. 8—12-ig, d. u. 2—6 óráig tartanak. — Az iktató-kiadó-hivatal és az irattár a felekek felvilágosításokat ad hétköznapokon d. e. 9—11, d. u. 3—4 óra közt; vasárnapokon és ünnepeken d. e. 10—11 óra közt: **Felülvizsgálati**

— Te, ugy-e, hát nem tánczolunk, Azok meg sírva borultak ölébe.

VI.

Bacskuluné odaköltözött a pap fiához a virághullást őrizni. — Van-e a hulló virágnak méze?

Mikor november leszdedte az őszi rózsákat s kilehelte a nehéz nyirkos ködöt, Mileva nem kelt fel többé.

De még akkor sem hitte, hogy vége van már, mikor mindenki már tudta, Tavaszról almodott, verőfényről. Majd akkor, akkor! Ha zöld lesz megint a komlólugas. Ezt a szent-Györgyöt is kivisszük. Ugy-e ki?

Soká húzta. Ez a finom szerkezet, a tüdő, nagyon erős is. Még csak egy szeletje ép: dolgozik az a szelet. Sebes, izgatott, százsoros munkát végez és kopog. Aztán tehetetlen lesz a szív. A lélek is, mintha összezsugorodott, elkopott volna; elválnék egy piczi sóhajban, minden nagyobb köztözködés nélkül.

Az új pap első halottja a felesége volt. Goszpodai pomiluj.

VII.

Tudta a katasztrófát, nem tért ki előle. Tudhatta a törvényt, mely bekeríti a pusztát, melyen bolyongania kell majd egyedül — s nem riadt vissza a pusztaságtól, nem ijedt meg a törvénytől.

Szeretett. Hős volt. Ki fogja megkoszorúzni?

tanács szóbeli tárgyalásai szerdán, vagy ha szerda ünnepre esik, csütörtökön tartatnak meg. Jegyzőiroda a Podmaniczky házban d. e. 9—11 s d. u. 2—4-ig veszi át.

Museum, a kollegiumban, nyitva van vasárnaponként d. e. 10—12-ig.

A kir. törvényesséknél jegyzőiroda nyitva hétköznapokon d. u. 3—5 óra közt, vasárnap és ünnepnapokon d. 10—11 óra közt. Gyűjtőszekrényből a beadványok kivételnek hétköznapokon d. e. 12 és d. u. 6 órák, ünnepnapokon d. e. 11 órák.

A debreczeni kir. járásbíróóság szóbeli kereseteket, kérelmeket és nyilatkozatokat fölvesz **kedden és pénteken** d. u. 3-tól 5-ig, a felek megjelenhetnek minden szerdán.

A Gönczy-egyesület „Otthona” keresk. akadémia palotájában

Az anyakönyvi hivatalból.

Házassági bejelentések 1895. nov. 20.)

Mandel Lajos és Grün Gizella.

Nadas Imre és Dalmi Róza.

Kovács László és Kerékgyártó Juliána.

Szakál Bálint és D. Varga Zsófia.

(Házasság kötések 1895. nov. 20.)

Székely Lajos és Kovács Eszter.

Nagy Imre és Szentesi Julianna.

Sallai Mihály és özv. Kiss Pálné.

Kovács Ferenc és Kiss Eszter.

(Szülöttek 1895. nov. 19-én.)

Kovács István (Erzsébet ref.)

Bontha Károly (Erzsébet ref.)

Kecskés Péter (András ref.)

Borsos József (József ref.)

Balla János (József ref.)

Szilágyi Eszter (Géza ref.)

Csillag József (Sándor izr.)

Elhalálozások 1895. nov. 19-én.)

Kabai Piroska (ref. 4 é. agyhártyalob.)

Nagy Margit (ref. 2 é. vörheny.)

Gréh Mihály (ág. ev. 38 é. agyhülés.)

Molnár Zsuzsanna (ref. 20 hó. belhurut.)

Kovács Mária (ref. 2 é. vörheny.)

Kovács Imre (ref. 11 hó. vörheny.)

Sipkai Róza ág. ev. (18 napos, velesz. gyeng.)

Ujdonságok.

* **Presbyteri közgyűlés.** A debreczeni ev. ref. egyház tanácstermében 1895. évi nov. hó 21-ik napján d. u. 3 órák tartandó presbyteri gyűlést tartat. Tárgya: a törvény 30. §-a értelmében a legközelebbi gyűlés tárgysorozatában foglalt ügyek, ezek közt adószedő választása.

* **Jog és pénzügyi bizottsági ülés.** A városi jog és pénzügyi bizottság ma d. u. 3 órák Vértessy István főjegyző elnöke alatt ülést tart. E gyűlésnek egyetlen tárgya a városház építésének fontos ügye lesz. A jog és pénzügyi bizottság elé most kerül a Havranek és Adriány czég betervezett részletes költségvetése. Kiváncsiak vagyunk a hozandó határozatra és fentartjuk magunknak, hogy a jog és pénzügyi bizottság ülése után véleményt mondjunk ez ügyben.

* **Városi közgyűlés tárgysorozata.** Debreczen városi törvényhatósági bizottsága e hó 28-án tartja meg novemberi közgyűlést. A közgyűlés, melynek tárgysorozatát az alábbiakban adjuk, két napig fog eltartani Polgármesteri jelentés szeptember és október hónapokról. A belügyminiszter rendelete az anyakönyvi hivatal szervezését illetőleg. Darányi Ignác földmívelési miniszter kinevezését és a jelzett minisztérium átvételéről értesítő leirata. Leirat gróf Festetics Andornak a földmívelési tárczától való felmentéséről. Tanácsai előterjesztés Torontál vármegye közönségének a jogtalanul távozó eseléd, vagy munkás visszakísérésével felmerült költség viselését illetőleg és az idevonatkozó belügyminiszteri rendelet visszavonása iránti felterjesztéséről. A Csapó-kertben létesítendő iskola és menház céljaira szükséges telkek szerzésének szavazás útján leendő eldöntése. A kir. itélő tábla épület telkével az állam tulajdonába szavazás útján átbocsátása. A közigazgatási bizottság-

ból kilépő tagok helyére szavazás útján új tagok választása. A központi igazoló és bíráló választmányok ujra alakítása. Tanácsai előterjesztés a városház építésének még a jövő év elején leendő megkezdése tárgyában. A gyám-pénztári felesleg penzeknek mikénti elhelyezése. Tanácsai előterjesztés a magy. kir. hovárdaló más parancsnokság azon kérelmére, melyben Debreczen városának a IV. lakbérosztályból a a III-ikba emeltetése iránt a magy. kir. honvédelmi miniszterhez felírat intézteni kér. A II-ik országos és egyetemes tanügyi kongresszus segélyezése tárgyában. Tanácsai előterjesztés a baromfiak fertőző betegségei ellen való védekezésről alkotott szabályrendelet javaslatára. Tanácsai előterjesztés a mezőgazdasági statisztikai összeírás költségeinek fedezésére 3500 forint erejéig a rendkívüli költségvetés terhére hitelnyitás iránt. A folyó évben tartott debreczeni tankerületi tornaverseny költségei tárgyában. Tanácsai előterjesztés a kézbesítő mezőcsészők ruhájára póthitel megszavazása tárgyában. A vajda lapos legelő föld hasznosbérbevétele. Főispáni jegyzékirat a számonkérés jegyzőkönyvére. Tanácsai előterjesztés a községi kötelekbe felvétel iránti kérvényekre. Tanácsai előterjesztés özv. Kovács Sandorné kegydíj iránti kérvényére. Tanácsai előterjesztés az állat-egészségügyi állásáról az 1895-ik év negyedéről szóló állatorvosi jeledtesekre. Tanácsai előterjesztés a polgári és rendőrbiztosoknak a közigazgatási uton behajtandó pénzek iránti végrehajtásokért 50 kr. díj szedhetése iránti kérelme tárgyában. Polgárosítás iránti kérelme tárgyában. Polgárosítás iránti kérvények. Cünther Ferenc adókövető 3 havi szabadság engedélyezése iránti kérvénye. Orvostudori oklevelek kihirdetése.

* **Kivándorlás Genuán át.** A belügyminiszteriumban rájöttek arra, hogy újabb Genuában alakult egy kivándorlási ügyvétség, mely Brazíliába csajla a hiszékeny népet, a hová azonban az illetők sohasem jutnak el, mert az ügyvédek által még Genuában kifosztatva rendszerint közköltsegen toloncizolotnak kaza. Ép azért a belügyminiszter egy ma érkezett körrendeletben figyelmeztette Hajdúvármegye és Debreczen város törvényhatóságát, hogy a népnek Genuába s onnan tovább Brazíliába való kicsalását ne engedje meg.

* **Ötven éves jubileum.** A debreczeni nyomda iparnak két régi érdemes tagja ez évben éri meg ötvenedik évét annak, hogy legelőször a betűszedő szekrény melle állottak. — Frits Jozsei, Debreczen város negyedszáz éves, az ország legrégibb nyomdájának derék művezetője az egyik, — Kenderesi Lajos, ugyanezen nyomda betűszedője a másik. Az ősi nyomda személyzete megünnepelni készül az olomporos levegőben, a sajtó szolgálatában megőregedett két kartársai ezen a nevezetes évfordulón s némi anyagi támogatás végett a városi tanácshoz fordult. A tanács áthatva a nyomdászatnak nagy jelentőségétől, hasonló jó indulattal aboz, melyet a XVI. század közepén kormányzó magisztratus az első debreczeni nyomdász iránt tanusított, a jubileum költségeire 200 forintot utalványozott. Az ünnepély napját december 7-ikére tűzték ki.

* **A kolozsvári 1848—49 orsz. történelmi ereklye muzeum alyszabályait** a vallás és közoktatásügyi miniszter véleményének meghallgatása után a belügyminiszter a jóváhagyási záradékban a kultuszminiszter ohajtására befogadta azt, hogy a muzeum mindenemű kiadványának egy-egy példányát a nemzet muzeumának eserői-esetre megküldeni tartozik. A megerősített alapszabályok a következő napokban le fognak érkezni. Ezzel a kolozsvári 48—49-s muzeum, mely legelőször alakult az országban e szabadságharczbeli emlekek összegyűjtésére és kegyeletes megőrzésére, elől áll abbana tekintetben is, hogy gyűjteményét megerősített alapszabályai által egy részről a nemzet oltalma alá helyezte, más részről pedig a város védelmét kérte ki s a védnökséget Kolozsvár város májusi közgyűlésén is fogadta.

* **A városi közgyűlés fontosabb tárgyai.** Folyó évi November hó 28 napján

délelőtt 9 órakor a városháza nagy termében rendes bizottsági közgyűlés fog tartatni, és ezen alkalommal Debreczen sz. kir. város törvényhatósági bizottságának tagjai névszerinti szavazás útján fognak határozni a királyi ítélő tábla telkeinek az állam részére elidegenítése, valamint iskolai czélokra a Csapó kertben szükséges földterületnek Debreczen város részére megszerzése kérdésében.

* **A debreczeni Munkás Dalegyelet,** mely életre valóságának ily rövid idő óta oly számtalau jelét adta, mint örömmel értesülünk belépett az Országos magyar Dalegyesület kötelékébe, és testületileg részt vevend, a Millenaris dalversenyben.

* **Mezőgazdasági statisztika és néptanítók.** Ma vette kezdetét a mezőgazdasági statisztika összeállításához szükséges adatok összeírása. Ennek elkészítése czéljából a közoktatásügyi miniszterium megengedte, hogy számláló ügynökök gyanánt a néptanítók is alkalmaztassanak. Ily értelemben az összes tanfelügyelőket utasította is. Kívánatosak tartja azonban a miniszter, hogy a hol több tanító van, csak egy alkalmaztassék, hogy az iskola minden osztálya ne szüneteljen. Erre vonatkozólag a földmivésügyi miniszter a vármegye alispánjához a következő sürgőnyt küldte: Több törvényhatóság jelentéséből — arról értesülvén, hogy a vallás és közoktatásügyi miniszter urnak folyó évi 4044. sz. a kelt rendelete olyképp értelmeztetik, hogy a néptanítók a mezőgazdasági statisztikai feltételekhez általában csak a déltáni órákban vehetők igénybe; a közoktatásügyi miniszter ur hozzájárulásával mihez tartás végett tudatom, hogy a délutánra vonatkozó megszorítás csak a tulajdonképeni összeírás megtörténte után az a d a t o k n a k II/a és II/b mintájú kérdőívekbe való bevezetésére vonatkozik. November hó 20. és 30-a között a tanítók az összeírásnál a délelőtti órákban is működhetnek s a mennyiben feltétlenül szükséges több tanítóval rendelkező iskoláknál nemcsak egy, hanem több tanító is igényelhető. Földmivésügyi miniszter.

Családi jelenet a rendőrség előtt. Varga Lajos cigány gondolataiba merülve áldogált egy kávéház előtt, fontolgatva e nagy problémát: »Inni, vagy nem inni?« Gondolatainak végeredménye az volt, hogy mégis csak jobb inni, és az elhatározás után sebes léptekkel igyekezett oda, hol a boldogságot mérik literekben 6 kiért. Csakhogy az isteni gondviselés rögtön ott termett az oldalborda alakjában, hogy megvédjé a férjét a ballépéstől vagy legalább öt is részessítse az isteni élvezetében. A férjem uram, — hogy megmutassa hatalmát, kissé durván hangzó szavakkal torkolta le a kottnyeles asszonyt, a ki azonban egy csapnet sem retrált meg a stentori hangtól, sőt ő is rákezdte mondkáját amugy isten igazában; a mióta háztulajdonos ur t e t t l e g e s s é g g e l felett. — A csinos kis családi patáliát a rend őber őre szakította félbe, ki pártfogásába vette az önbíráskodó férjet, ki hiába hivatkozott bérkocsi- és háztulajdonos minőségére. A kedves élete párjától megfosztott asszony azonban nem hagyta a dolgot annyiban, mert — gymond — »az ő drága férjének nem parancsol még a herköpáter sem, hogy a feleségét meg ne verje akkor, a mikor neki jól esik« és a felbőszített nőstény oroszán fenyegető karmokkal rohant a családi viszályba avatkozó rendőrnek, úgy hogy végre őt is oltalmába vette a rendőrkapitányi fogház hűvös czellája, hol valószínűleg kibékült egymással a félre-ertesbe keveredett szerető házaspár.

* **Elveszett.** Egy hat hetes fekete-tarka hosszú szőrű vizsla kutya lánccsal nyakában elveszett. A megtaláló vigye a póterfia-utca 884. sz. házhoz, hol illő jutalomban részesül.

* **Italmérési engedélyek.** A legközelebbi három évre való adóbiztosításoknak befejezésükhöz közeledése folytán kijelentette a pénzügyminiszter, hogy azok a bejegyzett czegű fűszer-, anyag- és vegyeskereskedők, valamint azok a czukraszok és kávéosok, akik ez idő szerint korlátolt kismértékben való elárúsításra bírnak engedélyt, ha jövőre is csak

az eddigi korlátok közt kívánják a kismértékben való elárúsítást gyakorolni, engedélyeik birtokában minden további kérelmezés, vagy tárgyalás nélkül meghagyhatók. Ha azonban jövőre a kismértékben való elárúsítást korlátlanul kívánják gyakorolni, jelenlegi engedélyeiket ily korlátlan engedélyre való kicserélés végett egy forintos bélyegjeggyel beletjesztése mellett mutassák be a pénzügyigazgatóságnak, mely részükre az új engedélyeket minden tárgyalás nélkül kiszolgáltatja.

* **Szilágyi Arabella Debreczenben.** A m. kir. operaház elsőrangú művésznője: Szilágyi Arabella remélhetőleg a jövő hó folyamán néhány estére terjedő vendégszereplése Debreczenbe jön. Tiszay Dezső szingizgató már levelezésbe lépett a művésznővel, ki engedett a fölkerésnek. beretoirját.

* **A madarak hosszú életkora.** Az Oroszországban megjelenő »Revue de l'art vétérinaire« azt a kérdés tárgyalva, melyet az ornitologusok még nem döntöttek el véglegesen, hogy vajjon nem a madaraknak van-e, az összes állatok közt, a leghosszabb életök, ezeket írja: Hogy a hatyru közel 300 esztendeig él, bebizonyítottnak vehető. Knauer azt állítja a Máturhistoriker című műveben, hogy hogy 150 éves sólymot látott; és szintugy a sas meg a kánya nagyon sokáig él. Knauer beszéli el azt is, hogy 1819 ben Berlinben egy tengeri sas mult ki, melyet 1715-ben, azaz 104 évvel azelőtt fogtak körülbelül 10 éves korában. — Egy fehér kánya 1834-ben mult k-Schönbrunnha, 118 évi fogság után. Tengeri-és mocsár-madarak tulélik a legidősebb embereket. Kacsák és kakukok is nagyéletűek is nem ritka eset, hogy egy-egy holló a századik évet is elérte. Csókák, melyek szabadságban nagy kort érnek el, ketreczbe vagy kalitkába zárva, alig vízik 25 esztendeig. A házi kakas 15, sőt 20 évet is megér, ha jól tartják. A szegény galamb pedig általában veve 10 évig él; a legkiseb galambfajok tovább is. A fülemüle kalitkába zárva alig él 10 esztendeig. — Végre a kanári madarak a fogságban csak 12 15 évig élnek, míg hazai szigeteiken több évtizedet érnek el.

* **Séta hangverseny a Margit-fürdőben.** A cs. és kir. 39. gyalogezred zenekara Krause Antal karnagy vezetése alatt vasárnap a Margit-fürdő disztermében sétahangversenyt tartott, melynek műsora a következő volt: 1. Induló. 2. Magyar vígball Kehlertől. 3. Walzer a Bányamestertől Zellertől. 4. Ernáni vagy abrándok Verdittől. 5. Intermezzo a Bajazzoktól Leincavallitól. 6. Reggel a hegyek közidyll Briualditől. 7. Hangverseny darab a Parsz-becsületből, Mascagnitól. 8. Tüzi-jel, gyorspolka (új) Krausetól. 9. Induló. — A hangverseny négy órakor vette kezdetét, s este 8 óra után ért véget.

* **Jellasi köröz levele.** A horvátok nagyon szeretnek hivatkozni Jellasi horvát bánnak, az 1848—49-iki dicső szabadságharcunkban a bécsi titkos kamarilla hűség komondorának vitézi tetteire, hősi erényeire és bátorságára. Hogy minő volt ez a vitézség, azt szépen bebizonyította a védtelen falvak és városok felgyújtásával; a fegyvertelen nép gyalázatos lemszárlásával és hősi futásával, a honvédsereg elől. Futott ő is és nepe is, mely csak az orvtámadásban vitéz, de a nyílt harcban fut, mind csirkehad. Ennek a jeles férfinak, mint minden gyerek tudja, úgy elverték hátán a pört dicső honvédeink, hogy egész Bécs alá futott. Ekkor aztán egy köröz levelet bocsátott kiellene a magyar kormány, mely mindvégig maró gunnyal írta le a megszalasztotta horvát bán és osztrák generális akasztófa-érdemeit. Az eleje így szól: A vitézkala andor sze mélyrajza, Neve Jellasi Herostrates, a kedves rebellis; a név a szabadságharc akasztófájának függő czimere, a zsarnokság szegyenkönyvének »átok-igéje« s az ünnepét öldöklő horvát bánnak halálítólete, már is véres betűkkel van beírva a magyarok történet-könyvébe. Kora: Mivel a futó horvát bán nem születik, hanem válik azzá, éveinek számát nem tudhatni; annyi bizonyos, hogy szökő évben szü-

letett, s eléggé érett gyümölcse a — börtönnek.

A további leírások még sokkal erősebb kifejezéseket tartalmaznak. Megjegyezzük, hogy a hírhedt bán keresztneve különben József volt s a köröz levele igen találóan keresztelte el Herostratesnek, — az ókor egyik legnyomorultabb hősenek a nevével, aki a világhírű eghesusi Artemis-templomot csak azért gyújtotta föl, hogy neve halhatatlan legyen. Jellasi neve is halhatatlan, de csak az olyan akasztófa-virágok sorában, mint K a r a f f a és H a y n a u.

Táviratok,

Országgyűlés.

— Távirati tudósításunk. —

Budapest, nov. 20

A képviselőház mai ülésén V a j a i István személyes kérdésben szólalt fel.

Tompá Antal és H o r t o v á n y i Ádám a költségvetés ellen beszéltek, majd H o c k János tartotta meg másfél óras beszédét.

Az óriási hatást kellett szónoklatot az ellenzék viharos eljenzésekkel és tapsviharral fogadta.

H o c k János rámutatott a közigazgatásilag és politikailag deprimált nemzet ezer sebére, melyeket nem tud orvosolni a kormány.

Az ellenzék — ugymond — az új kormánytól, új reményt és lelkesedést várt, de hiába. Ennek az erélytelen kormánynak nem szavazhatja meg a költségvetést, még általánosságban sem.

Szünet után U g r o n Zoltán bírálta a budgetet, melyet nemcsak hogy nem szavaz meg, de el is ítél.

Ülés végén V a j a i István interpellált a tanítók politikai joggyakorlásának megszorítása ügyében.

Az interpellációra a holnapi, vagy holnaputáni ülésben kapja meg a választ P e r c z e l belügyminisztertől.

Nem lesz Kossuth-szoba!

Budapest, nov. 20. (a »Debreczen« ereczen eredeti táv.) A nemzeti-muzeum igazgatósága ma délelőtt tartott ülésében elhatározta, hogy **helyszüke miatt nem adhat külön szobát a Kossuth-reliquiáknak.** E szerint nem lesz Kossuth-szoba. A fő és székváros lapjai hivétel nélkül megbotránkozásukat fejezik ki a nemzeti muzeum igazgatóságának szegyenletes eljárása fölött.

Berzeviczy — Kacziány affaire.

B u d a p e s t, nov. 20. (A Debreczen eredeti távirata) Berzeviczy Albert volt közoktatásügyi államtitkárnak mult héten a képviselőházban tartott beszédét a »H—k« című fővárosi napilap tegnap megjelent száma erős kritika alá vette, miért is Berzeviczy felelősségre vonta a lap felelős szerkesztőjét, ki a cikk szerzőjéül Kacziány Géza tanárt nevezte meg. — Berzeviczy erre elküldte megbízottait Kacziányhoz, hogy nevében provokálják Kacziányt a kihívást elfogadta.

MILLENNIUM.

Millenniumi nemzetközi vivőverseny. Az ezredéves kiállítás idején rendezendő internaiconalis vivőverseny program tervezetének kidolgozására az or. z. sport-bizottság a magyar athletikai klubot kérte fel, a mely most egy oly nagyszabású tervezetet adott be az országos bizottságnak, a mely valóban méltó lesz az ünnepi alkalomhoz. A tervezetet, a melyet az országos bizottság is a magáévá tett, a következőkben ismertetjük:

1. A verseny neve: Millenniumi nemzetközi vivőverseny.

2. Helye a kiállítás területe, a hol valamely megfelelő csarnok alkalmas módon rendezendő.

3. Ideje: 1896. május vagy június eleje.

4. A versenyszabályok idejében kidolgozandók minden európai nyelven terjesztendők.

5. A versenyszabályok megküldése mellett a részvevőre felszólítandók:

I. a) a közös hadügyminiszter útján a közöshadsereg és haditengerészet.

b) A honvédelmi miniszter útján a magyar honvédség és csendőrség.

c) A Landwer-miniszter útján az osztrák honvédség és csendőrség.

Ugyanezek felkérődnek, hogy alkalmas módon a szorongyivást is mutassák be.

II. a) Az összes belföldi sportegyesületek.

b) Az ismertebb külföldi sportegyletek. A versenyszabályok és a felhívások ezenkívül megküldendők az összes ismertebb belföldi külföldi sportlapoknak.

Ö Felsőrehoz jelentés teendő a verseny művoltáról és fontosságáról, de részint a hadsereget érintő fontosságáról. A király ezenkívül ünnepi formában meghívandó a királyi ház tagjaival együtt, s felkérőd, hogy a versenyre tiszteletdíjat adományozzon. A verseny védnökeiül egyik főherceg kerendő fel.

A vallás és közoktatásiügyi minisztert állam aranyérmek átadására kérik fel. Tiszteletdíjak átadására kérik a közös hadügyminisztert és a honvédelmi minisztert is, valamint több masszág és a sport iránt érdeklődő méltóságokat is. A még hátralevő díjakat és érmeiket (ezaz ezüst és bronzérmeket) a kiállítási alap adná, a melyre a hozzávető költségvetés szerint körülbelül 4000 forint költség hármlék.

Hangverseny a kiállítás on. A jövő kiállítás hatalmas csarnoka, a mely az ünnepségek, rendezőadások, hangversenyek helyéül épült, a kiállítás ideje alatt nagyon gyakran fog zeneművészet iránt érdeklődő nagyközönség előtt megnyitni. A kiállítás igazgatósága ugyanis nem bizza a véletlenre, hogy mikor és ki rendez az ünnepek csarnokában előadásokat, hanem jó előre gondoskodik, hogy kellően beosztva rövid időközökben és változatos, tartalmas műsorral kövessék egymást ezek a zenei és egyéb művészi előadások. Ez okon az ilyen előadások rendezésére hivatott társaságokat, egyesületeket, intézeteket felszólítják hangversenyek rendezésére, a mely előadásokra ingyen engedni át az ünnepek csarnokát, csak azt kötvén ki, hogy a műsorban első sorban is túlyomóan magyar eredeti ének- dal- és zene-művek szerepeljenek. Előadások rendezésére felkérük:

1. A filharmonikusok társaságát a yo lez esti előadás rendezésére. A nyolcz estéből haton kizárólag és kötelezőleg magyar zeneirodalmi termékek adandók elő.

2. A zenekedvelők egyesületét a hat esti előadás rendezésére; a hatból négy este tisztán csak magyar lehet.

3. Az országos dalarszövetséget a dalverseny rendezésére.

4. Káldy Gyulát, az opera igazgatóját a négy előadás rendezésére, a régi kuruczda- lok bemutatására.

5. dr. Harrach József 2-3 esti elő-

adás rendezésére, az ifjúsági énekkarok bemutatás czéljaira.

6. A Liszt Ferenc zene-művész kört 2-3 hangverseny rendezésére.

7. A nemzeti zenedét egy hangverseny rendezésére.

8. A budai ének- és zene-akadémiát 1-2 hangverseny rendezésére.

9. A budai dalárdát magyar férfikarok bemutatása czéljából egy hangverseny rendezésére.

10. Bogisich Mihály prépos-plébánost a régi magyar egyházi énekek bemutatása czéljából egy esti rendezésére.

11. Az esztergomi és egri székesegyházak énekkarait és a pozsonyi egyházi zeneegyesületet 1-2 esti előadás rendezésére, melyek czélja a magyar zeneszerzők oratoriumainak bemutatása.

12. A pécsi székesegyház énekkarát egy előadás rendezésére a gregoriáni énekek bemutatása czéljából.

Ilyenformán biztosítva lesz körülbelül 35-40 hangverseny tartása, tehát majdnem hetenkint kettőt, a melyeken a magyar zeneirodalmat teljesen be lehet mutatni.

Debreczeni hangszergyáros a millenniumon, Schmidt S. debreczeni hangszergyáros egy hét október 1-7 között, mi a zongora készítés terén páratlanul áll, — készít a millenniumi kiállításra, hol azt kiállítja majd. A zongora tuja fából készült széles bordúrral, kettős tetővel és három centiméteres zoklival. A lezénák orosz-lánokból állnak. A zongora erő, masszív lábakon áll keresztbe húrozva, mint az amerikai szerkezetűek. Az egész zongora pedig vasburokkal lesz körülveve. Schmidt hangszergyára eddig is a legjobbat produkálta, de most páratlan alkotásával, ugy az egy budapesti, mint a külföldi hangszergyarak készítményeit felül fogja múlni. A gyönyörű zongorát itt Debreczenben is bemutatja a közönségnek, mielőtt Budapestre szállítaná.

Színház.

Pillangó-csata Sudermann Hermann Pillangó csatáját tegnap ismételték meg színházunkban. A keves számú közönséget, mely az előadást végig nézte, hidegen hagyta Sudermann ezen darabjában is leplezetlenül megnyilatkozó realismus, s a szereplők minden igyekezetük dacára sem voltak képesek tapsokat aratni. Cserni Bertó (Rózsika) ma is szép alakítást nyújtott, valamint Sándor (Winkelmann) és Tapolczay (Keszler) szerepében. A többiek sem rontottak.

Közgazdaság.

A tőzsdéről. Az a rohamos előrehaladás, melylyel a tőzsde a múlt napok nagy veszteségét hamarosan pótolni akarja, ma hirtelen megakadt. A bécsi tőzsdéről fizetésektelenségeket jeleztek s ez a körülmény mintegy fék gyanánt helyezkedett a hausse-irányzat rohamos szekerének kerekére. A politikai hírek sem lévén egészen megnyugtatók, a spekuláció ma már nem folytatta rohamos áremelését. Sőt a kínálat némileg előtérbe lépett, minek nyomán aztán megindult az árfolyamok csökkenése. Ugy a nemzetközi papírok, mint a helyi értékek körében tetemes árcsökkenés történt s az éles ellentétben volt a tegnapi utótőzsde erőtelje s hausse-hangulatával. Az általános hangulat nem lett ugyan izgatottá, de az árhanyatlás igen tetemes növekedett. A vezetőpapírok a tegnapi zárlat óta a következőképpen csökkentek: magyar hitelrészvény 450 forintról 445 forintra (-5) osztr. hitelrészv. 378.25 frtről 373.25 frtra (-5), osztr. magyar államvasut 368 frtről 361.25 frtra (-6.75), rimamurányi vasut 264 frtről 258.50 frtra (-5.50) leszámítolobank 268 frtről 285 frtra (-3) jelzáloghitelbank 277.50 frtről 275.20 frtra (-2) déli vasut 105.50 frtről 110.50 frtra (-2) villamos vasut 308 frtről 300. frtra (-7) Ez utóbbi papírnak rendkívül mozgalmás volt az üzletmenete.

A bécsi tőzsdén — mint lapunknak írják — a mai előtőzsde a spekuláció lehangoltságával kezdődött, mit az a távirati közlés idézett elő, a mely szerint Oroszország még nem járult hozzá az európai hatalmaknak a keleti kérdésben való együttes eljárásához. A további ok az volt, hogy kényszereladásokat eszközöltek a Mayer és Vogel cég számlájára. Alpesi részvényekben is fordultak elő ekszekutív eladások, a mi jelentékeny hanyatlást idézett elő és a hangulatot nagyon felizgatta. A kényszereladások befejezte után a hangulat némileg javult és csekély gyengülés vált lehetségessé. Az üzlet nagyon szűk keretek közt mozgott, különösen a korlátokban, a hol csak egyes kötésekre szorítottak. Valuták nem változtak. A tőzsde kezdetén nagy feltűnést keltett, hogy bankok részéről szinte tüntetőleg történtek előadások, ugy, hogy az érdekeltek jónak látták a kormánybiztosnál is panaszt emelni. A déli tőzsde kezdetén a spekuláció nagyon tartózkodó maradt s az árfolyamok gyengék voltak, később az üzlet telje-en megszűnt, mert mindenütt várakozó állápontra helyezkedtek. Az üzlet második felében a forgalom tartósan üzletelen, de az irányzat javult volt, a zárlat lanyhább tartás mellett következett be, mert lemergeri bankkezelő ekszekutív nyomták az árakat. Az utótőzsde kissé barátságosabb volt.

CSARNOK.

Tanítási rendszerek a népiskolában.

Irtó: Mohi

(Folytatás.)

Két vagy több osztályu rendszer mellett az egyik osztálynak felhagyott magánfoglalkozás gyakorlati eredménye igen sokszor illusóriusá válik, mert ha csak némileg érdekes tárgyról, vagy bármely tekintetben érdekes magyarázatot hall a gyermek a másik osztályból, a melyikkel a tanító maga foglalkozik, semmiképen keresztül nem vihetjük, hogy figyelmüket egyedül és kizárólag a maguk feladatának megfejtésére irányítsuk. E jelenség még abban az esetben is nyilvánvaló, ha alsóbb osztálynak valamit. Másrészt a magán-foglalkozók csoportja mozgolódásával, apró-cseprő bajaival örökösen zavarja a tanítót, ki nekik így sokféle megosztott figyelmet rendkívül fárasztóvá válik a munkája.

Arra az okoskodásra pedig, hogy egy osztály vezetése mellett unalmassá válik az iskola (akár a növendékekre, akár a tanítóra), egyedüli mondanivalónk az, hogy az olyan tanító, ki iskolájában unalmat okoz, rögtön hagyja ott hivatalát, mert nem hogy a fizetését, de még címét sem érdemli meg.

A tisztántuli ev. ref. egyházkerület tanterve (mely egyike a hazánkban érvényben lévő tantervek között a legkörültekintőbbeknek) különbséget tesz az osztott és osztatlan népiskolák tananyagára nézve, az osztályoknak csaknem minden leheő csoportosításával adván mindenik számára a megközelíthetetlen maximumot. Ha e szerint ref. elemi iskoláinkban egy tanítónak egy osztály van, jóval több tananyagot kell betanítani, mintha több osztály van. Itt meg kell jegyeznünk, hogy a népiskola nemcsak tan-, de egyszersmind nevelő intézet is, mely tény fontosságát a tanterv megállapító el is ismerték az adott módszertani utasítások keretében s bár az anyag kiszabásánál szerencsésen eltévészítették szem előtt tartani: még sem adták, mert nem is adhattak az osztálytanítónak kétszer olyan mennyiséget, mint a két osztályt vezetőnek, hiszen akkor az osztálytanítónak éppen háromszor annyit tömeget kellene feldolgozni, mint az osztatlan iskola vezetőjének. Ha tehát a mennyiségre nézve arányt kellene felállítanunk, az a legkedvezőtlenebb esetben is így ütne ki: egy osztály ugy viszonylik a két osztályhoz, mint kettő a háromhoz (és nem 2:4-hez).

Végül hagyjam a több osztályu rendszer hibeinek egy állítását, a melynek lagalább némi látszólagos igazsága van. Azt mondják ugyanis, hogy többszöri hallásra, két vagy több éven át ugyanazon tanítási anyag köré-

ben mozogva, a gyermekek biztosan megtartják a szerzett képzeteket. Az ilyen sokszori ismétlés csakugyan eszközölheti a képzetek gyorsabb felújíthatóságát, megvilágosítását, ámde akkor tanítsunk meg az első osztályban mindent s a többiekben csak ezeket ismételtessük.

Most már elértünk oda, hogy a tulajdonképeni tanítási rendszereket ismertessük. Tennünk kell ezt annyival is inkább, mivel tanügyi köreink némelyike erősen munkába vette, hogy megkísérli a szakrendszernek elemi iskoláinkba való behozatalát, Debreczen népiskoláinak nagy része pedig máig sem jutott el az egyosztályú rendszerekig, sőt az ev. ref. egyház által kibocsátott pályázati hirdetésekben ma is ez áll: »a megválasztandónak kötelessége két vagy több osztály vezetése... Ennek egyik oka talán az iskolák szétszórtsága, czélszerűtlen pontokon való elhelyezése, mely mentségül ugyan szolgálhat, de semmi esetre sem képez elháríthatlan akadályt.

Az osztályrendszer.

E rendszer szerint mindenik tanító évéről-évre ugyanazon egy osztályban tanít. A hosszas gyakorlat folytán osztálya tananyagát s az ennek kezelésére tartozó módszertani elveket tökéletesen elsajátítja. Folytonosan ugyanazon koru és képzettségű gyermekeket tanítván, nevelői eljárása változatlanul egyforma marad, alkalmazkodván az egyes növendékek egyéni képességeihez.

Ezek képezik az osztályrendszer mellett felhozható előnyös tulajdonságok sorozatát melyekkel szemben hátrányos, kedvezőtlen oldalai a következők.

Osztályrendszer mellett a tanév tetemes része kivántatik a gyermekeknek név-, személy szerint való felismerésére s mire növendékei egyéniségét igazán kiismerné a tanító, akkorra már eltávoznak keze alól s így nem nyílik alkalmuk alaposabb lélektani megfigyelésekre, nevelői befolyása eredményének észlelésére, tanítási módszere esetleges hiányainak felismerésére.

Egyoldalú félszakség s a szakkörében való hátramaradás is fenyegeti az osztálytanítót, a mennyiben a népiskola összes köréhez tartozó tanítási és nevelési módszerekkel való kísérlettelre az alkalom is hiányzik. A tanításban megkívántató rendszeresség és összhangzat nem érhető el.

(Folyt. köv.)

Tőzsde.

Budapesti gabonátőzsde.

— Érk. d. e. 10 ó. 35. p. —

Őszi buza szept.—okt.-re	6.95—96.
Uj buza őszre 1896.	7.26—28.
Őszi rozs	—
Tavaszi rozs	6.35—36.
Őszi zab	—
Tavaszi zab	6.15—17.
Uj tengeri május—jun.-ra	4.54—56.

Bécsi gabonátőzsde.

— Érkezett d. e. 11 óra 20 p. —

Őszi buza szept.—okt.-re	—
Tavaszi » márcz.—ápr.-re	7.31—32.
Őszi rozs	—
Tavaszi rozs	6.72—73
Őszi zab	—
Tavaszi zab	6.50—52.
Tengeri máj-jun.-ra	4.89—90.

Debreczeni városi színház.

Idény bérlet, 45. Páralan bérlet 45.

Csütörtökön 1895. nov. hó 21-án.

A bányamester.

Operette 3 felvonásban. Zenéjét szerette: Zeller. Szövegét irták: Weszt és Held. Fordította: Márkus József. (Re rd. Tiszay D.

Nyilttér.

Med. univ.

dr. SICHERMANN ADOLF

FOGORVOS.

Rendel: délelőtt 9—12.
delután 2—6.

Lakása Kossut-u. 2152. Kardos-ház

Az »Allianz« élet és járadékbiztosító részvénytársaság részéről egy pénzbeszedő hivatalszolga kerestetik. Az évi 300 frt fizetés és melléklettel juttatott állásra pályázni szándékozó övadékképes egyének felhívattak, hogy kérvényeiket a főügynökség irodájában (Kossuth-utca Patay-ház) legkésőbb a folyó november hó 30-ig benyújtani igyekezzenek.

212.

Az István' gőzmalom társulat

GYÁRTMÁNYAINAK ARJEGYZÉKE

Az 1887. április hó 18-án Budapesten tartott általános magyar malom-gyűlésen megállapított s 1887. évi június 1-én életbeléptetett eladási fizetési és szállítási módzatokra vonatkozó egyezmények szerint.

ITT HELYBEN KÖTELEZETTSÉG NÉLKÜL

Kézpénzfizetés mellett, zsákkal együtt:

A Asztali dara nagyszemű	100 kilo	13.40
B Szinte » aprószemű		13.—
C Királyliszt		13.—
1. Lángliszt kivonat		12.40
2. Elsőrendű zsemlye liszt		11.80
3. Zsemlye liszt		11.40
4. Elsőrendű kenyér liszt		11.—
5. Közép kenyér liszt		10.6
6. kenyér liszt		10.2
7. Barna kenyér liszt		8.—
8. Takarmány liszt		6.—
11. Fiom korpa zsákkal		4.—
11. " " zsák nélkül		3.80
12. Durva korpa zsákkal		3.60
12. " " zsák nélkül		3.4
Csirke buza zsák nélkül		3.20

A zsákok súlytartalma, teljsúlyt tiszta súlynak véve.

A. B. 0—6 számig 85 kilogramm.
7. és 8. szám 70
11. és 12. szám 50
Debreczen, 1895. nov. 9.

KÖHÖGÉS,
rekedtség és elnyálkásodásnál
a torok és légzési szervek
MINDEN ZAVARAINÁL
melegen ajánljuk
EGGER
kitünő hatásu
mellpasztilláit.
Kaphatók 25 és 50 kros eredeti dobozokban, minden gyógyszerárban és nevezetesebb gyógy-fűszerüzletben.
Fő és szétküldési raktár
EGGER A. és FIAI
Nádor-gyógyszertára
BUDAPEST, Váci-körút 17.

10241/95.

Árverési hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város tanácsa részéről közhírré tétetik, miszerint a válos tulajdonát képező következő ingatlanok, u. m.:

1. A Dobozi vagy tábornoki ház 12 hold és 1200 □-öl ondódi föld.
2. öt nyilas Dóka föld hat hat évre.
3. Az Elepi 2 és 1/2 rész nyilas tanya-föld.
4. Az úgynevezett hatnyilas és 1424 □-öl postaföld.
5. A 682. sz. ház utáni 3 hold és 1050 □-öl ondódi föld.
6. A Szováth községben levő épületek, u. m.: belső volt koresmaépület, a külső Lajda nevű koresmaépület és az eddigi boltépület 3--3 évre a városháza nagy tanácsstermében f. 1895 évi Deczember 3-án d. e. 9 órakor nyilvános árverésen a városi számvevői hivatalban megtekinthető feltételek mellett haszonbérbe fognak adni.

Miről az árverelni óhajtok azzal értesítetnek, hogy a kikiáltási árak 10%-át bánatpénzül az árvereltő bizottság kezéhez kézpénzben letenni tartoznak.
Debreczen, 1895. nov. hó 11-én.

A városi tanács.

COGNAC
Czuba-Durozier & Co.
francia cognacgyár
PROMOTEUR.
Vezérügynökség
Ruda és Blochmann Budapest és Bécs.
Mindenhol kapható.

Mivel a rum és coenac elárulásaival nem szándékozom tovább foglalkozni, addig, míg a készlet tart igen

finom ó rum és coenac

fő üzletben gyári áruban kapható

KOHN HENRIK

fűszer nagykereskedő

D. debreczen, rozsa-tér 12.

Finom **petroleum nagyban és kicsiben** eladás.

N.-Hatvan-utca, **Koszorús ház.**

Orvosi tekintélyek által kitűnően elismerve.

„RHEUMA-SZESZ”

biztos hatású külszer rheuma csusz és a test bármilyen szaggatásai és fájdalmai ellen.

Ára 1 korona, erősebb üveg 2 kor. 40 fl.
Kapható a készítőnél

V. DDER GYULA
gyógyszerésznél S. A. Ujhely, ezélt Kis-Szeben.

Kapható Debreczenben: Dr. ROTSCHNEK
V. Emil ur gyógyszerárában.

Főraktár Budape-t: Török József győgszerész urnál király-utca 12. Egger A. váci körút 17. ugyszintén az összes fővárosi és vidéki győgszerárákban.

Fog- és fejfájást 5 percz alatt megszüntethetünk.

István-gőzmalmi lisztek raktára.

Üzlet átvétel.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség tudomására hozni, hogy BALLA E. ur által birt a kenyér-piacz szegletén levő

fűszer- bor-, és ásványviz kereskedést

átal vettem, azt egészen ujjonnan átalakítva a nagyérdemű közönség pártfogásába ajánlon.

A helybeli nagyobb üzletekben szerzett tapasztalataim, becsülete, szorgalmam, pontos és gyors kiszolgálásom jó és olcsó áruimmal arra fogok törekedni, hogy a nagyérdemű közönség bizalmát kiérdemeljem és azt magamnak mindenkorra biztosíthassam.

Nagyobb megrendelést házhoz szállítok.

Magamat a nagyérdemű közönség becses pártfogásába ajánlvagyok kiváló tisztelettel

Jánossy Béla.

Friss gesztenye a legolcsóbb árakon.

Szives tudomására hozom a t. közönségnek, hogy mindazon árucikknek, melyek az őszi és téli fogyasztásra szükségesek, a legelőkelőbb kül- és belföldi czégektől megérkeztek, Rumot, Aracot kivéve, mely már 4 éve raktáron van és így elérte finomságának legmagasabb fokát a hosszú idei raktározás által.

Rumok: Jamaica és Ananász 4 éves) — — — — Dominik Oszkár Lübek.
Arac Bataviai 4 éves) — — — —

Teák: a legfinomabb fajok Orosz karaván, Mandarin,) — — — — Popov J.
Peccó virág, Lousing, Kintuc.) — — — — Moszkva.

Tea sütemények. — — — — Schmidt Viktor Bécs.

Déli gyümölcsök: Mazsola, Datolya, Szultán füge) — — — — Aliotta Albert
Malaga szőlő, Prünella stb.) — — — — Smyrna.

GÖRCZI MARONI — — — — G. B. Torelli és Tsa Görcz.

BEFŐZÖTT GYÜMÖLCSÖK, COMPÓTOK — — — — Conservagyár r.-társ. Bózen.

Caviár: füstölt halak, Tengeri rák,) — — — — Hoyer Károly
Marinírozott angolna, szardiniák) — — — — Hamburg.

Sajtok: Ementhali, Grói, Pármái, Eidami, Rochefort, Imperial, Pazsifal) a legelőkelőbb czégektől.
Hagenbergi, Strachinó, Fromage la Trappe stb.) — — — —

CSOKOLÁDOK: N. Lejet, Trieszt, Maestrani, St. Gaal, Küfferle J. Bécs, Schuchard C. H., Neuschatel.

Borok: FEHÉR és VÖRÖS: Erdélyi pincze-egylet Kolozsvár, Jolics, Dietzl Budapest, Palugyai Pozsony, Magyarád Ménesi bortermelők szövetkezete Arad. TOKAJI ASSZU 3—4 puttonos szomorodni Szabó Lajos tarczali pinczejéből.

Pezsgő borok: Pomery, Aubertin, Champion, francia perzsgő bor gyárosoktól, Törley, Prückler, Lütke magyar perzsgő bor gyárosoktól.

COGNACOK: Francia: Martell, Tricoche Roby és Társa. — Magyar: Czuba Durozier és Társa, Keglevich, Cognac Ipar r. társaság, Világosi, Veron fumei, Tokaji.

HALAK: Keleti tengeri hering, Hering Filé szószba, Ajóka tengeri pisztrang aspikba, Pisztrang, hering bor-szószba, Ton hal olajban, Angolna aspikban, Pisztrang olajban. — Halsalátakat rendelésre készítek.
Ludmáj pástétomok, Champignon szarvas gomba Párisi Appert czégtől.

továbbá friss idei szepességi főzelékek,

legfinomabb KAVÉ FAJOK, FÜSZEREKET stb. a legolcsóbb napi áron ajánl

LEIDENFROST ÁRMIN.

Nyomatott Hoffmann és Társa könyvnyomdájában Debreczenben. Főpostával szemben